

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РИНКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

М. П. Макущенко

*Донбаська національна академія будівництва і архітектури,
2, вул. Державіна, м. Макіївка, Донецька обл., Україна, 86123.
E-mail: manage_nasa@mail.ru*

Отримана 21 січня 2015; прийнята 27 березня 2015.

Анотація. У статті обґрунтована та сформована дворівнева система принципів формування та функціонування регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств. До загальнометодологічних (1-й рівень) належать принципи: системності (механізм регулювання є системою); неперервності (регуляторні впливи повинні здійснюватися безперервно); ефективності (витрати на регулювання повинні бути мінімальними); гнучкості (можливість зміни окремих елементів та блоків); адаптованості (наявність зворотного зв'язку); масштабності (зміна широти обхвату заходами регулювання); перспективності (спрямованість на вирішення не лише поточних завдань, а й тих проблем, які виникатимуть у майбутньому). До практичних принципів формування та реалізації (2-й рівень) віднесено наступні: поєднання регулювання та ринкових чинників; наукової обґрунтованості; партнерства органів регіонального управління та приватного бізнесу; взаємоузгодження галузевого та територіального управлінського впливу; прозорості доступу до ресурсів; диференціації регулювання; забезпечення свободи вибору рішень щодо будівництва зацікавленими сторонами; активної участі громадян та суб'єктів господарювання у вирішенні потреб в об'єктах будівництва; ефективного використання місцевих ресурсів та врахування місцевих умов. Дотримання зазначених принципів є необхідною умовою формування дієвого регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств.

Ключові слова: принципи, ринковий потенціал, будівельні підприємства, регіональний механізм підвищення ефективності використання ринкового потенціалу.

ПРИНЦИПЫ ФОРМИРОВАНИЯ РЕГИОНАЛЬНОГО МЕХАНИЗМА ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ РЫНОЧНОГО ПОТЕНЦИАЛА СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

М. П. Макущенко

*Донбасская национальная академия строительства и архитектуры,
2, ул. Державина, г. Макеевка, Донецкая обл., Украина, 86123.
E-mail: manage_nasa@mail.ru*

Получена 21 января 2015; принята 27 марта 2015.

Аннотация. В статье обоснована и сформулирована двухуровневая система принципов формирования и функционирования регионального механизма повышения эффективности использования рыночного потенциала строительных предприятий. К общеметодологическим (1-ый уровень) относятся принципы: системности (механизм регулирования является системой); непрерывности (регуляторные действия должны осуществляться непрерывно); эффективности (затраты на регулирование должны быть минимальными); гибкости (возможность изменения отдельных элементов и блоков); адаптированности (наличие обратной связи); масштабности (изменение ширины обхвата мероприятиями по регулированию); перспективности (направленность на решение не только текущих

заданий, но и проблем, которые возникнут в будущем). К практическим принципам формирования и реализации (2-ой уровень) отнесены следующие: совмещения регулирования и рыночных факторов; научной обоснованности; партнерства органов регионального управления и частного бизнеса; взаимосогласования отраслевого и территориального управленческого влияния; прозрачности доступа к ресурсам; дифференциации регулирования; обеспечения свободы выбора решений относительно строительства заинтересованными сторонами; активного участия граждан и субъектов хозяйствования в определении потребностей в объектах строительства; эффективного использования местных ресурсов и учета местных условий. Выполнение указанных принципов является необходимым условием формирования действенного регионального механизма повышения эффективности использования рыночного потенциала строительных предприятий.

Ключевые слова: принципы, рыночный потенциал, строительные предприятия, региональный механизм повышения эффективности использования рыночного потенциала.

PRINCIPLES OF FORMING A REGIONAL MECHANISM TO INCREASE THE MARKET POTENTIAL OF CONSTRUCTION COMPANIES

Marharyta Makushchenko

*Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture,
2, Derzhavina Str., Makiyivka, Donetsk Region, Ukraine, 86123.
E-mail: manage_nasa@mail.ru*

Received 21 January 2015; accepted 27 March 2015.

Abstract. In the article a two-tier system of principles of forming and functioning of a regional mechanism to increase the efficiency of the market potential of construction enterprises is grounded and formulated. Among the general methodological (1st level) principles are following: systematicity (a regulatory mechanism is a system); continuity (regulatory actions should be carried out continuously); efficiency (costs of regulation should be minimal); flexibility (ability to change individual elements and blocks); adaptability (feedback); immensity (change of coverage of management activities); prospects (aiming at solving not only current tasks, but also at problems that might arise in future). Among practical principles of formation and implementation (2nd level) are the following: combining regulatory and market factors; scientific validity; partnership of regional management bodies and the private sector; coordination of sectoral and territorial management influence; transparency, access to resources; regulation differentiation; ensuring freedom of choice for concerned parties' regarding the construction; active participation of citizens and business entities in defining requirements for construction projects; effective use of local resources and local conditions. Meeting the principles is a prerequisite for the formation of an effective regional mechanism to improve the utilization of the market potential of construction companies.

Keywords: principles, market potential, construction companies, regional mechanism to increase the market potential.

Вступ

Для того, щоб сформувати дієвий регіональний механізм підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств, необхідно дотримуватися певної системи принципів. Адже принципи лежать в основі функціонування будь-якого механізму і вважаються науковцями однією з найважливіших базисних складових останнього.

Основна частина

Фахівці зазначають, що політика регіонального розвитку має базуватися на принципах ефективності, комплексності, гнучкості, послідовності, пріоритетності та перспективності [1]. Наведені принципи мають загальнометодологічний характер і визначають характер функціонування регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу

будівельних підприємств, але не конкретизують принципи, на яких мають бути побудовані його конкретні впливи. Відзначимо також, що принцип комплексності є недостатнім для побудови ефективно діючого зазначеного регіонального механізму, який повинен мати системну природу. Даний принцип слід замінити принципом системності.

Існує й дещо інший перелік принципів системи інструментів державного регулювання регіонального розвитку:

- вибірковості використання системи регуляторів у відносинах тих або інших суб'єктів господарської діяльності в регіоні. Це можуть бути як окремі суб'єкти, так і галузеві та територіальні утворення;
- обов'язковості використання системи економічних регуляторів стимулювального характеру;
- часової обмеженості системи регулювання регіонального розвитку, особливо в плані надання дотацій і пільг;
- необхідності врахування територіальної специфіки [2, 3].

Вищенаведені принципи стосуються вже не методологічних аспектів побудови регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств, а визначають характер конкретних його проявів. Зазначимо, що принципи вибірковості та часової обмеженості можуть бути зведені в один принцип масштабності (щодо територіального і часового спрямування управлінських впливів). До цього необхідно додати, що використання економічних регуляторів має бути синхронізовано з ринковими чинниками діяльності будівельних підприємств у регіоні.

Відзначимо, що найбільш повно систему принципів формування механізму регулювання викладено В. Омельчуком (даний автор розглядає механізм регулювання ринку доступного житла) [4]. Беручи наукові розробки зазначеного автора за основу та враховуючи регіональні аспекти, отримуємо наступну систему принципів підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств (рис.).

Розглянемо спочатку загальні методологічні принципи, яких мають дотримуватися в усіх

механізмах регулювання регіональної соціально-економічної системи, в тому числі й у регіональному механізмі підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств.

Принцип системності – механізм регулювання є системою. Отже, всі заходи в рамках регулювання з підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств мають бути узгодженими та взаємопов'язаними. Недотримання даного принципу створює загрозу перетворення механізму в набір узгоджених заходів щодо розвитку будівельного сектора регіону, що значно знижує ефективність регуляторних дій.

Принцип неперервності – механізм регулювання повинен функціонувати неперервно. Це забезпечить послідовне підвищення ринкового потенціалу будівельних підприємств. Якщо заходи в рамках механізму підвищення використання будуть здійснюватися епізодично, то їх ефективність буде низькою [5]. До того ж не виключено, що між заходами ефективність ринкового потенціалу будівельних підприємств знизиться. Тоді замість процесу підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств регіону буде коливний процес зростання-спадання зазначеної ефективності.

Принцип ефективності – витрати на формування та функціонування регіонального механізму підвищення ринкового потенціалу будівельних підприємств повинні бути меншими, ніж отримані соціально-економічні ефекти. Щодо дотримання даного принципу, то необхідно відзначити, що в кількісному вираженні в ряді випадків соціально-економічні ефекти діяльності будівельних підприємств оцінити практично неможливо (наприклад, неможливо визначити економічний ефект у вартісному вираженні від будівництва лікарні чи інших об'єктів соціально-культурної сфери). Тому принцип ефективності можна ще сформулювати як принцип мінімізації витрат – витрати на формування та функціонування регіонального механізму підвищення ринкового потенціалу будівельних підприємств повинні бути мінімальними.

Принцип гнучкості – регіональний механізм підвищення ефективності використання

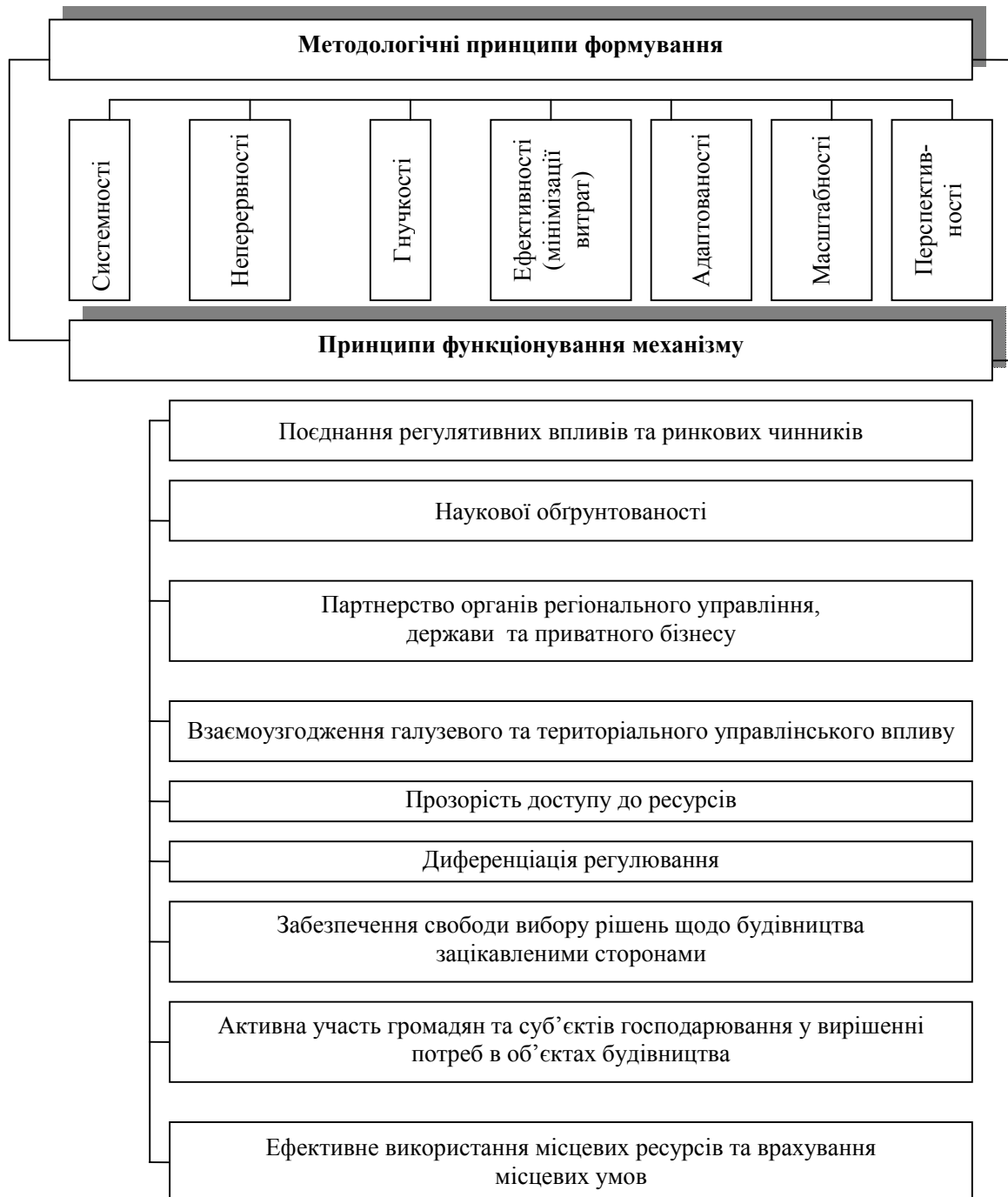

Рисунок. Система принципів регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств.

ринкового потенціалу будівельних підприємств повинен передбачати можливість зміни окремих елементів і цілих блоків у випадку необхідності.

Принцип адаптованості – регіональний механізм підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних

підприємств повинен передбачати наявність зворотного зв'язку для того, щоб адаптуватися до змін, які відбуваються в регіональній соціально-економічній системі.

Принцип масштабності – можливість змінювати широту обхвату заходами регулювання [4]. Наприклад, мінімальний масштаб

реалізації – використання методів регулювання тільки в одному місті (районі) або відносно лише певного сегмента будівництва. Максимальний – у масштабі всього будівельного комплексу регіону.

Принцип перспективності – регулювання має бути спрямовано на вирішення не лише поточних завдань, а й тих проблем, які виникатимуть у майбутньому.

Здійснимо більш детальний розгляд основних методологічних принципів формування та функціонування регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств.

Дотримання принципу системності вимагає цілісності механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств регіону, що передбачає взаємоузгодження суб'єктами управління регіоном регуляторних впливів між собою та з ринковими чинниками. Взаємоузгодження повинно відбуватися і між основними напрямками регуляторних дій щодо підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств: правовим; соціально-економічним; організаційним; методологічним і методичним [2, 5].

Виходячи з принципу системності, механізм підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств регіону має враховувати зовнішнє середовище, зокрема наявні в регіоні ресурси, які можуть бути використані в зазначеному механізмі, а також ресурси, які можуть бути залучені з зовнішніх джерел (державний бюджет та інші фонди, сторонні інвестори).

Згідно з принципом системності, регіональний механізм підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств повинен бути узгоджений з відповідним загальнодержавним механізмом, куди він синхронно входить як складова [5]. Тому дуже важливою у регіоні є підтримка загальнодержавних програм житлового, соціально-культурного та промислового будівництва, розвитку шляхів транспортного сполучення та відповідної інфраструктури.

Принцип неперервності вимагає постійного здійснення регуляторних дій щодо підвищення ринкового потенціалу будівельних

підприємств регіону, хоча самі управлінські впливи можуть і повинні змінюватися згідно з принципом гнучкості.

Вимога мінімізації витрат для забезпечення функціонування регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств набуває особливої актуальності в міру обмеженості ресурсів, які можуть бути виділені державою та суб'єктами управління регіоном в рамках зазначеного механізму.

Дотримання принципу адаптованості передбачає можливість змін у самому регіональному механізмі відповідно до тих змін, які відбуваються в соціально-економічній системі регіону та за її межами. Причому можливість змін повинна торкатися як зміни складу інструментів, які будуть застосовуватися для регулювання, так і модифікації самих інструментів регулювання. Зазначимо, що дотримання принципу адаптованості безпосередньо пов'язано з забезпеченням мінімізації витрат. Якщо відповідний регіональний механізм буде адаптований до реалій соціально-економічної системи, це буде забезпечувати значно вищу ефективність використання ресурсів, ніж у випадку, коли така адаптованість відсутня.

Принцип масштабності пов'язаний як з обмеженістю ресурсів, які мають змогу використовуватися в регіональному механізмі підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств, так і з потребою коригування параметрів (або й заміни) тих інструментів, які застосовуються в даному механізмі. На вирішення однієї житлової проблеми в будь-якому регіоні потрібні величезні кошти, не кажучи про оновлення житлового фонду, ремонт існуючих та будівництво нових шляхів сполучення, об'єктів соціально-культурної сфери та промислового призначення. Тому суб'єктам регіонального управління доцільно концентруватися на вирішення найбільш нагальних завдань.

Також потрібно додати, що прийняття рішень щодо застосування тих чи інших інструментів регулювання є завжди більшою або меншою мірою суб'єктивним. Тому завжди існує ймовірність, що певні параметри інструментів регулювання або й самі інструменти були обрані неправильно. Пробне їх застосування в

невеликому масштабі дозволяє здійснити коригувальні дії та мінімізувати витрати ресурсів внаслідок помилково прийнятих рішень.

Врахування принципу перспективності в регіональному механізмі підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств пов'язано з тим, що ринковий потенціал багато в чому пов'язаний з майбутніми періодами. Наприклад, окрім самої житлової проблеми уже найближчі кілька років з усією гостротою стане проблема зносу житлового фонду в усіх регіонах [7, 8]. Це створює значний потенційний попит на відповідні будівельні роботи з ремонту та відновлення житлового фонду. Однак, щоб будівельні підприємства використали дану складову ринкового потенціалу, необхідні вже на сучасному етапі розроблення та впровадження відповідних інструментів.

Перераховані вище методологічні принципи визначають загальний характер формування та функціонування регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств. Вони накладаються на кожен принцип функціонування зазначеного механізму.

Поєднання регулятивних впливів та ринкових чинників. Даний принцип означає синхронізацію регулятивних дій суб'єктів управління регіоном із саморегулюванням процесів, пов'язаних з діяльністю будівельних підприємств [6]. У багатьох випадках дотримання даного принципу в механізмі, що аналізується, означає також і пошук та знаходження компромісу між економічною доцільністю та соціальною доцільністю. Адже в багатьох сегментах (наприклад, будівництво об'єктів соціально-культурного призначення) дія ринкових чинників є ослабленою, тому суб'єктам управління регіоном необхідно докладати всіх можливих зусиль, щоб розвивати соціально-культурну інфраструктуру, виходячи з соціальної необхідності. Проте й ринкові чинники при цьому також мають бути максимально використані.

Заходи в рамках регіонального механізму мають одночасно і максимально сприяти розвитку ринкових інститутів, які сприятимуть підвищенню ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств. Одночасно має надаватися пряма і непряма

підтримка як попиту, так і пропозиції на продукцію будівельних підприємств. Ще раз наголосимо, що до принципів функціонування застосовні всі методологічні принципи формування регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств. Так, поєднання регуляторних впливів та ринкових чинників має здійснюватися системно (взаємоузгоджено і в усіх основних напрямках), безперервно, з мінімальними витратами ресурсів на регулювання, бути адаптованим до змін (принцип адаптованості) та передбачати можливість змін у співвідношенні регулювання та ринкових чинників залежно від конкретної ситуації (принцип гнучкості), вирішувати найбільш пріоритетні для регіону проблеми (масштабність) та завчасно створювати передумови для вирішення майбутніх проблем (перспективності).

Дотримання принципу наукової обґрунтованості вимагає враховувати економічні закони та об'єктивні інвестиційно-будівельні та соціальні процеси у регіоні. Згідно з даним принципом, необхідним є аналіз та моделювання зазначених процесів та дії на них заходів у рамках регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств.

Врахування принципу партнерства органів регіонального управління, держави та приватного бізнесу передбачає, що заходи по регулюванню діяльності будівельних підприємств у регіоні мають здійснюватися не відокремлено від суб'єктів державного управління, а також комерційних структур та громадян. Так, регіональні програми розвитку будівельної галузі повинні не вступати у протиріччя, а доповнювати загальнодержавні, а також інвестиційні програми розвитку комерційних структур, що розташовані в регіоні. Таким чином, у підвищенні ефективності використання ринкового потенціалу будуть задіяні суб'єкти управління регіоном, суб'єкти загальнодержавного управління та комерційні структури. Слід погодитися з тими фахівцями, які зазначають, що таке партнерство надасть можливість отримувати максимальний синергетичний ефект від регулювання [6, 9]. Такий ефект виникає внаслідок кооперованих дій одразу кількох груп суб'єктів,

спрямованих на підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств регіону.

Згідно з даним принципом, в регіональному механізмі підвищення ефективності ринкового потенціалу будівельних підприємств мають враховуватися загальнодержавні та регіональні економічні, соціальні і політичні інтереси, а також господарські інтереси приватних структур та соціальні потреби громадян. Пріоритетні напрями будівництва в регіоні повинні бути пов'язаними зі стратегіями соціально-економічного розвитку держави та регіону, а також узгоджуватися з державними та регіональними цільовими програмами, враховувати плани розвитку комерційних структур та їх потреби в об'єктах будівництва.

Враховуючи вищезазначене, для забезпечення максимальної результативності та ефективності програм, що реалізуються в регіоні, необхідно налагодити високопрофесійне планування та управління такими програмами, передбачити та затвердити алгоритми і процедури їх коригування, забезпечити дієвий контроль за обсягами і термінами фінансування, а також за строками виконання заходів. Якщо інтереси якоїсь зі сторін не будуть враховуватися, це означатиме виключення її з механізму регулювання, що призведе до недотримання попереднього принципу та зникнення (зменшення) ефекту синергії регулювання [9]. Тому потрібно максимально налагоджувати співпрацю між підприємствами будівельного комплексу регіону, суб'єктами регіонального управління та місцевої влади, іншими комерційними структурами.

Принцип взаємоузгодження галузевого та територіального управлінського впливу передбачає синхронізацію розвитку галузей, зокрема житлового, соціально-культурного та промислового будівництва з планами розвитку територій та регіону. Така синхронізація забезпечить додаткову синергію регулювання. Даний принцип доповнює попередній. Його дотримання вимагає узгодження проектних рішень щодо будівництва будь-яких об'єктів з загальнодержавними, регіональними і місцевими програмами соціально-економічного розвитку, а також галузевими інвестиційними програмами. За рахунок цього може бути досягнуто коор-

динацію цілей та мінімізовано витрати. Однак для цього необхідно, щоб існували програми комплексного розвитку регіону, районів та окремих населених пунктів.

Принцип прозорості доступу до ресурсів зумовлений обмеженістю ресурсів, які можуть бути виділені на підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельним підприємствам суб'єктами державного та регіонального управління. Дотримання даного принципу дозволить підтримувати розвиток конкурентних відносин між всіма суб'єктами в регіоні, пов'язаними з діяльністю будівельних підприємств.

Диференціація регулювання означає усвідомлення суб'єктами управління регіоном того факту, що конкретний стан регіональної соціально-економічної системи характеризується різним рівнем можливостей задовольнити попит на продукцію будівельних підприємств за рахунок ринкових чинників. Функціонування регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств має бути вибірковим та мобільним, передбачати можливість оперативної концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку регіону і/або реагування на різку зміну ринкової кон'юнктури.

Дотримання принципу забезпечення свободи вибору рішень щодо будівництва зацікавленими сторонами передбачає, що всі зацікавлені сторони, які вступають у відносини з будівельними підприємствами, і самі будівельні підприємства повинні бути забезпечені якомога ширшим спектром можливих рішень щодо будівництва та використання збудованих об'єктів. Так, забудовники повинні мати юридично прозорий і економічно вигідний доступ до земельних ділянок і механізмів фінансування будівництва, в тому числі й співфінансування з органами муніципальної та регіональної влади [10], бюджетного фінансування будівництва, кредитних ресурсів, залучення коштів населення (у будівництво об'єктів житлової сфери).

З іншого боку, споживачі будівельної продукції також повинні мати свободу вибору. Так, в житловій сфері сім'ї, що потребує поліпшення житлових умов, повинен бути наданий

широкий спектр можливих житлових рішень: купівля або оренда; співфінансування будівництва або безпосередня участь у будівництві житла. Для цього в регіоні мають бути доступні відповідні механізми та інструменти (кредит, розстрочка, соціальна допомога і т. ін.). Такий само широкий спектр можливих рішень щодо забезпечення об'єктами соціально-культурного та інфраструктурного призначення повинен бути і в органів місцевого та регіонального управління, які, виражаючи інтереси територіальних громад, виступають ініціаторами (замовниками) будівництва об'єктів такого роду.

Принцип активної участі громадян та суб'єктів господарювання у вирішенні потреб в об'єктах будівництва означає, що суб'єкти управління регіоном повинні сприяти та заохочувати участь громадян, громадських об'єднань, комерційних структур у моделюванні (проектуванні) розвитку територій та регіону в цілому, моніторингу стану житлової, соціально-культурної сфери, транспортної та іншої інфраструктури. Необхідно забезпечити також участь усіх зазначених суб'єктів у громадській експертизі ефективності державних, муніципальних, приватних містобудівних програм та програм розвитку територій, а також безпосередньо у процесі будівництва.

Література

1. Ковальчук, В. Г. Удосконалення механізму державного управління сталим розвитком регіону [Електронний ресурс] / В. Г. Ковальчук // Публічне адміністрування: теорія та практика : електронний зб. наук. праць. 2013. № 1. Режим доступу : [http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2013-01\(9\)/13kvsrr.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2013-01(9)/13kvsrr.pdf).
2. Володіна, І. М. Вдосконалювання державного регулювання регіонального розвитку [Текст] / І. М. Володіна // Комунальне господарство міст: науково-технічний збірник. Серія: Економічні науки. 2011. Вип. 98. С. 110–118.
3. Кирилюк, А. І. Механізми державного регулювання регіонального розвитку: особливості та принципи функціонування [Текст] / А. І. Кирилюк // Економіка будівництва і міського господарства. 2012. Т. 8, № 3. С. 183–190.

Дотримання принципу ефективного використання місцевих ресурсів та врахування місцевих умов впливає з загальнометодологічного принципу ефективності формування та функціонування регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств. У даному принципі поєднано фактично дві складові: підвищення ефективності використання місцевих ресурсів та врахування місцевих умов для підвищення ефективності використання ресурсів.

Висновки

В цілому необхідно зазначити, що дотримання методологічних принципів та принципів практичної реалізації регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств дозволить спрямувати динаміку будівельного сектора у напрям, який буде найбільш узгодженим з цілями соціально-економічного розвитку регіону. Якщо зазначений регіональний механізм буде сформовано з дотриманням основних принципів, які наведені та обґрунтовані вище, це забезпечить взаємоузгодження соціально-економічного розвитку регіону, зростання ринкового потенціалу будівельних підприємств та підвищення ефективності його використання.

References

1. Kovalchuk, V. H. Perfection of mechanism of state administration by steady development of region. In: *Public Administration: Theory and Practice: electronic Coll. Science. papers*, 2013, № 1. Accessed at: [http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2013-01\(9\)/13kvsrr.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2013-01(9)/13kvsrr.pdf). (in Ukrainian)
2. Volodina, I. M. Improvement of state regulation of regional development. In: *Municipal services of city: scientific and technical digest. Series: Economic sciences*, 2011, Issue 98, p. 110–118. (in Ukrainian)
3. Kyryliuk, Adelina. Mechanisms of state regulation of regional development: features and principles of operation. In: *Economics of Civil Engineering and Municipal Economy*, 2012, Volume 8, Number 3, p. 183–190. (in Ukrainian)
4. Omelchuk, V. O. The mechanism of state regulation of affordable housing. Monograph. Kyiv: PanTot, 2010. 406 p. (in Ukrainian)

4. Омельчук, В. О. Механізм державного регулювання ринку доступного житла [Текст] : монографія / В. О. Омельчук. – К. : ПанТот, 2010. – 406 с.
5. Загускин, Н. Н. Методологические принципы исследования инвестиционно-строительного комплекса как экономической системы [Текст] / Н. Н. Загускин // Экономика строительства и городского хозяйства. 2012. Т. 8, № 3. С. 177–182.
6. Городнова, Н. В. Проблемы взаимодействия инвестиционно-строительного комплекса и государства [Текст] / Н. В. Городнова, О. В. Тютков // Финансы и кредит. 2012. № 10. С. 27–38.
7. Ніколаєва, Т. В. Науково-методичні основи управління господарськими системами домоволодіння [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Т. В. Ніколаєва ; Наук.-дослід. екон. ін-т М-ва екон. розв. і торгівлі України. – К., 2013. – 20 с.
8. Севка, В. Г. Формування і відтворення економічного потенціалу житлового будівництва: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / В. Г. Севка. – Макіївка : ДонНАБА, 2013. – 325 с.
9. Городнова, Н. В. Развитие теории управления государственно-частными партнерствами на уровне региона [Текст] / Н. В. Городнова, В. З. Хайкин // Региональная экономика: теория и практика. 2011. № 40. С. 2–12.
10. Белоусова, Л. С. Отраслевая и территориальная трансформация строительного комплекса региона (методические аспекты) [Текст] / Л. С. Белоусова // Известия Санкт-Петербургского университета экономики и финансов. 2010. № 3. С. 27–34.
5. Zaguskin, Nikita. Methodological principles of investment-building complex as an economic system. In: *Economics of Civil Engineering and Municipal Economy*, 2012, Volume 8, Number 3, p. 177–182. (in Russian)
6. Gorodnova, N. V.; Tiutkov, O. V. Problems of interaction between the Investment-Construction complex and the State. In: *Finance and credit*. 2012, № 10, p. 27–38. (in Russian)
7. Nikolaeva, T. V. Scientific-methodological foundations of management of homeownership economic systems: Abstract for a PhD (economics) Thesis: 08.00.04. Kyiv, 2013. 20 p. (in Ukrainian)
8. Sevka, V. G. The formation and reproduction of the economic potential of housing: theory, methodology, practice. Monograph. Makiiyvka: DonNASEA, 2013. 325 p. (in Ukrainian)
9. Gorodnova, N. V.; Haikin, V. Z. The development of management theory of state-owned and private partnerships at the level of the region. In: *The regional Economics: Theory and Practice*, 2011, № 40, p. 2–12. (in Russian)
10. Belousova, L. S. Sectoral and territorial transformation of the regional construction complex (methodological aspects). In: *News of the St. Petersburg University of Economics and Finance*, 2010, № 3, p. 27–34. (in Russian)

Макущенко Маргарита Петрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту організацій Донбаської національної академії будівництва і архітектури. Наукові інтереси: розвиток регіонального механізму підвищення ефективності використання ринкового потенціалу будівельних підприємств.

Макущенко Маргарита Петровна – кандидат экономических наук, доцент кафедры менеджмента организаций Донбасской национальной академии строительства и архитектуры. Научные интересы: развитие регионального механизма повышения эффективности использования рыночного потенциала строительных предприятий.

Makushchenko Marharyta – PhD (Econ), Associate Professor, Department «Management of Organizations», of the Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture. Research interests: the development of regional mechanism to increase the market potential of construction companies.